Warszawa, dnia 2014 -01- 10

KMP.570.5.2014.MF

Raport

przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji Pomieszczeń dla Osób Zatrzymanych lub Doprowadzonych do Wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie

1. Wprowadzenie

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192, dalej: OPCAT) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 8 października 2013 r. do pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie (dalej: PdOZ lub Izba), udali się przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP lub Mechanizm): Justyna Jóźwiak (politolog w zakresie resocjalizacji), Dorota Krzysztoń (kryminolog), Karolina Goral (pedagog resocjalizacyjny) oraz Magdalena Filipiak (prawnik, psycholog).

Celem wizytacji zapobiegawczej przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji było sprawdzenie na miejscu sposobu traktowania osób zatrzymanych i dokonanie oceny ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, nieludzkim lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzone czynności polegały na:

- wysłuchaniu informacji na temat funkcjonowania Izby przedstawionej przez mł. insp. Kazimierza Surowca – Komendanta Powiatowego Policji w Węgorzewie oraz nadkom. Dariusz Gida – I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Węgorzewie.
- oglądzie wszystkich pomieszczeń Izby, w tym sprawdzeniu stanu wyposażenia pokoi dla zatrzymanych;

- przeprowadzeniu na osobności rozmów z zatrzymanymi;
- zapoznaniu się z następującą dokumentacją PdOZ: książką wizyt lekarskich, książka ewidencji osób umieszczonych w PdOZ, książką przebiegu służby, wybranymi protokołami zatrzymań, zaświadczeniami lekarskimi o możliwości pobytu w PdOZ, kwitami depozytowymi, dokumentacją dotyczącą szkolenia w ramach doskonalenia zawodowego nr 130 z 2013 r.

Pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji poinformowali Komendantów Powiatowych Policji w Węgorzewie o ustaleniach poczynionych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali ich wyjaśnień.

Ponadto po zakończeniu wizytacji analizie poddano m.in.: zestawienie liczbowe osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia w jednostce organizacyjnej Policji w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 10 października 2013 r., sprawozdanie III Pen-432-13/12 z dnia 9 października 2012 r. z wizytacji wydzielonych pomieszczeń dla osób zatrzymanych w Komendzie Powiatowej Policji w Węgorzewie, przeprowadzonej w dniu 27 września 2012 r. przez sędziego penitencjarnego Sądu Okręgowego w Olsztynie, pismo Komendanta Powiatowego Policji w Węgorzewie PD-6131/2013 z dnia 24 października 2013 r.

2. Legalność zatrzymania

Izba przeznaczona jest dla kobiet i mężczyzn zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

Pojemność Izby wynosi 12 miejsc. Podczas przeprowadzania wizytacji przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji w Izbie przebywała 1 osoba doprowadzona w celu wytrzeźwienia.

Z analizy dokumentacji wynika, iż od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 10 października 2013 r. w Izbie umieszczono 553 osoby, w tym podejrzanych o popełnienie przestępstwa - 198 osób, na polecenie sądu lub prokuratora - 39 osób, doprowadzonych w celu wytrzeźwienia - 214 osób, prewencyjnie – 2 osoby. W żadnym z protokołów zatrzymania, które zostały poddane analizie, przedstawiciele

Mechanizmu nie stwierdzili treści budzących wątpliwości w zakresie zasadności zatrzymania i pobytu danej osoby w PdOZ. Pracownicy Mechanizmu dostrzegli drobne uchybienia w prowadzonej dokumentacji polegające na braku odnotowania godziny na nakazie przyjęcia osoby zatrzymanej (zatrzymany r.). Przedstawiciele KMP zalecają rzetelne wypełnianie dokumentacji prowadzonej w Izbie.

3. Traktowanie przez personel wizytowanej jednostki

W czasie wizytacji do przedstawicieli KMP nie dotarły sygnały o nieprawidłowościach w zakresie traktowania osób umieszczonych w PdOZ przez funkcjonariuszy Policji pełniących tam służbę. Podczas rozmowy przeprowadzonej z osobą umieszczoną w PdOZ przedstawicielka KMP uzyskała informacje wskazujące na przychylny i życzliwy stosunek personelu Izby. Ponadto rozmówca wskazał, że personel Izby odnosił się do niego z szacunkiem, stosując w rozmowie grzecznościową formę „per Pan". Wprawdzie wspomniał, że musiał dość długo czekać na możliwość skorzystania z wc, jednakże funkcjonariusz Policji pełniący służbę w Izbie wyjaśnił mu, że w tym czasie wykonywał czynności z innym zatrzymanym.

W okresie od początku 2012 r do dnia przeprowadzania wizytacji nie stosowano w Izbie środków przymusu bezpośredniego, ani nie odnotowano żadnego zdarzenia nadzwyczajnego na terenie PdOZ.

W okresie 2 lat poprzedzających wizytację nie prowadzono postępowania dyscyplinarnego przeciwko pracownikom Izby, jak również postępowania sądowego przeciwko Izbie lub jej personelowi. W tym okresie żaden z zatrzymanych nie złożył skargi na traktowanie przez funkcjonariuszy podczas pobytu w Izbie.

Od początku 2013 r. do dnia wizytacji nie odnotowano skarg osób umieszczonych w PdOZ, natomiast jedna taka skarga dotycząca nieodpowiedniego traktowania oraz złych warunków w Izbie została złożona w listopadzie 2012 r. Została ona uznana za bezzasadną.

4. Prawo do ochrony zdrowia

Zgodnie z uzyskanymi informacjami badaniem lekarskim objęte są osoby wymienione w treści przepisu § 1 ust. 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012 r. *w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję* (Dz. U. z 2012 r., poz. 1102).

W ocenie przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji badaniom przed umieszczeniem w Izbie powinny być poddawane wszystkie osoby. Taka praktyka pozwoliłaby bowiem na zdiagnozowanie ewentualnych przeciwwskazań zdrowotnych do osadzenia w Izbie. Co więcej, z uwagi na możliwość identyfikacji wszelkich obrażeń ciała i szczegółowe odnotowanie tego faktu w dokumentacji medycznej, stanowi zabezpieczenie funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w PdOZ przed zarzutami dotyczącymi niewłaściwego traktowania. Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji przypominają, iż w zakresie badań lekarskich opinię wyraził również Komitet ds. Zapobiegania Torturom i Nieludzkiemu oraz Poniżającemu Traktowaniu lub Karaniu (CPT), w sprawozdaniu dla polskiego rządu z wizyty w Polsce w 2004 r. [(Rada Europy, Strasburg, 11.04.2005 r.); CPT (2005)3]. W § 44 CPT zalecił *zapewnienie wszystkim nowoprzybyłym bezzwłoczne badanie medyczne i regularne wizyty lekarskie lub pielęgniarskie*. Ponadto zgodnie z Zasadą 24 Zbioru zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiejkolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia (Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r.), *osobie aresztowanej lub uwięzionej, tak szybko po przyjęciu do miejsca aresztowania lub uwięzienia, jak będzie to możliwe, zostanie zaproponowane odpowiednie badanie lekarskie, a później, kiedy będzie to potrzebne, zapewniona opieka medyczna i leczenie. Opieka medyczna i leczenie zostaną zapewnione bezpłatnie.*

Badania lekarskie przed umieszczeniem osób w Izbie przeprowadzane są w NZOZ Falc Medycyna z siedzibą w Węgorzewie.

Z uzyskanych przez wizytujących informacji wynika, że podczas badania lekarskiego obecny jest funkcjonariusz Policji. W tym miejscu przedstawiciele KMP wskazują, że udzielanie świadczeń medycznych powinno odbywać się poza zasięgiem

słuchu i wzroku funkcjonariusza Policji, o ile lekarz wyraźnie nie prosi o taką asystę. Należy bowiem podkreślić, że w przeciwnym wypadku następuje naruszenie prawa do intymności i poszanowania godności zatrzymanych oraz złamanie prawa do tajemnicy medycznej. Przedstawiciele KMP zalecają wyeliminować dotychczasową praktykę obecności funkcjonariusza Policji podczas badania lekarskiego osób umieszczanych w Izbie. Praktyka ta bowiem narusza przepis § 4 ust. 2 rozporządzenia z dnia w sprawie badań, zgodnie z którym *decyzję o obecności policjanta w trakcie badania lekarskiego osoby zatrzymanej podejmuje lekarz wykonujący to badanie*.

Warto wskazać także na standardy międzynarodowe dotyczące objęcia opieką lekarską osób pozbawionych wolności. Zgodnie z treścią Dwudziestego Raportu Generalnego CPT [CPT/Inf (2002)15] (...) *Wszystkie* ***badania lekarskie osób przebywających w areszcie policyjnym muszą być przeprowadzone tak, aby funkcjonariusze służb porządku publicznego nie słyszeli rozmowy lekarza z pacjentem oraz ich nie widzieli****, chyba że w szczególnych przypadkach lekarz sobie tego życzy* (fragment § 42).

Wśród przeanalizowanych zaświadczeń lekarskich, które były zgodne ze wzorem zawartym w załączniku nr 9 do rozporządzenia, przedstawiciele KMP odnotowali zaświadczenia, na których nie podano godziny przeprowadzania badania.

Książka wizyt lekarskich założona w dniu 1 stycznia 2012 r. i w okresie od początku 2012 r. do dnia wizytacji przeprowadzono 26 wizyt lekarskich. Należy wskazać, że książka ta prowadzona była czytelnie, zawierała podpisy i pieczątki lekarzy, przyczynę badania. Niemniej jednak, zdarzały się wpisy, w których nie odnotowywano godziny przeprowadzania badania. Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji przypominają, iż niezwykle ważna jest dbałość o rzetelne wypełnianie dokumentacji dotyczącej osób osadzanych Izbie, w tym dokumentacji medycznej.

5. Prawo do informacji

Dokumentem regulującym prawa i obowiązki osób zatrzymanych i umieszczonych w PdOZ jest *regulamin pobytu osób w pomieszczeniach dla osób*

zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (dalej: regulamin). W dniu przeprowadzania wizytacji PdOZ w pokojach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia udostępniono kopię regulaminu oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka, z tym że wykaz ten nie obejmował danych adresowych. Należy wskazać, że wprawdzie przepis § 16 ust. 2 rozporządzenia stanowi o obowiązku umieszczania wykazu instytucji stojących na straży praw człowieka w pokojach dla osób zatrzymanych, to jednak w praktyce wykaz ten powinien obejmować nie tylko nazwy tych instytucji, ale także ich adresy i numery telefonu, tak aby osoby umieszczone w Izbie wiedziały jak mogą się skontaktować z tymi instytucjami. Wobec powyższego przedstawiciele KMP zalecają poszerzyć wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka o dane teleadresowe.

Przedstawiciele KMP zostali poinformowani, że osoby trafiające do Izby w stanie nietrzeźwości zostają poinformowane o przysługujących im prawach po tym, jak wytrzeźwieją. Osoba, z którą rozmawiała przedstawicielka KMP, nie wiedziała, dlaczego nie otrzymała posiłku w trakcie pobytu w Izbie, co może świadczyć o tym, że nie została ona zapoznana z treścią regulaminu po odzyskaniu przez nią świadomości. W związku z tym przedstawiciele KMP przypominają, że zgodnie z treścią §1 ust. 3 oraz ust. 4 regulaminu w przypadku, gdy kontakt z osobą przyjmowaną do Izby jest utrudniony ze względu na zakłócenie jej świadomości, pouczenia o przysługujących jej prawach należy dokonać po ustaniu tych zakłóceń. Podobnie powinno wyglądać postępowanie z osobami zatrzymanymi, których stan świadomości nie pozwalał na zapoznanie się z przysługującymi im z tytułu zatrzymania uprawnieniami wynikającymi z kodeksu postępowania karnego lub innych ustaw.

Przedstawiciele Mechanizmu pragną zauważyć, że w myśl stanowiska zawartego w Standardach Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom [CPT/Inf/E (2002)1 – Rev. 2003], *prawa osób pozbawionych wolności nie mają większej wartości, jeśli osoby te nie są świadome ich istnienia* (§ 44 Dwunastego Sprawozdania Ogólnego Europejskiego Komitetu do Spraw Zapobiegania Torturom oraz Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu [CPT/Inf (2002)12]). Tym samym przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają informowanie osób

umieszczonych w Izbie o przysługujących im prawach w momencie, gdy ich stan świadomości będzie na to pozwalał.

Personel pełniący służbę w PdOZ dysponował egzemplarzami tłumaczeń regulaminu, jednakże były to egzemplarze nieobowiązującego regulaminu. Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji stoją na stanowisku, że w Izbie powinny się znajdować tłumaczenia aktualnie obowiązującego regulaminu na języki obce, gdyż istnieje potencjalne prawdopodobieństwo, że do PdOZ trafi osoba obcojęzyczna i należy jej zapewnić realizację prawa do informacji. Dopuszczalne jest także przechowywanie kopii tłumaczeń regulaminu w formie elektronicznej i każdorazowe ich drukowanie, gdy do Izby trafi cudzoziemiec.

Z uzyskanych informacji wynika, że funkcjonariusze Policji pełniący służbę w PdOZ nie posiadają listy adwokatów wykonujących ten zawód w okręgu sądowym, do którego przynależy Izba. Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają sporządzenie takiej listy i udostępnianie jej osobom umieszczanym w PdOZ. Warto w tym miejscu wskazać, iż CPT wielokrotnie podkreślał, iż *prawo dostępu do adwokata powinno być zapewnione od samego początku trwania zatrzymania. Okres następujący bezpośrednio po momencie zatrzymania jest naznaczony największym ryzykiem zastraszenia i fizycznego złego traktowania. W związku z tym możliwość dostępu do adwokata przez osoby zatrzymane w areszcie policyjnym ma podstawowe znaczenie zabezpieczające przed złym traktowaniem. Istnienie takiej możliwości wywiera zniechęcający wpływ na funkcjonariuszy, którzy mogliby dopuścić się złego traktowania; poza tym adwokat będzie miał okazję podjąć stosowane działania, jeśli rzeczywiście doszło do złego traktowania* (CPT/Inf/E (2002) 1 – Rev. 2003).

Przedstawiciele KMP w trakcie analizowania protokołów zatrzymań ujawnili praktykę, która wzbudziła ich wątpliwości. Mianowicie osoba zatrzymana (zatrzymany w dniu r. o godz.) odmówiła podpisania pouczenia o przysługujących jej prawach, a jednocześnie na protokole widnieje adnotacja - wpisana najprawdopodobniej przez sporządzającego protokół funkcjonariusza Policji - następującej treści: „nie będę składał zażalenia na zasadność, legalność oraz prawidłowość zatrzymania". Przedstawiciele KMP wyrażają

zastrzeżenie co do takiej praktyki. Skoro bowiem osoba zatrzymana odmawia podpisania pouczenia i oświadcza, że nie jest winna, to nie jest prawdopodobne, by z kolei sformułowała tego typu oświadczenie. Pracownicy Mechanizmu zalecają odstąpienie od opisanej praktyki samodzielnego wpisywania za zatrzymanych jakichkolwiek oświadczeń.

6. Personel

Jak wynika z udzielonych wizytującym informacji, w PdOZ służbę pełni 14 osób, pełniących jednoosobowo dyżur w systemie 12-godzinnym. W opinii przedstawicieli KMP uznanie, iż w wizytowanym PdOZ, w którym można osadzić jednocześnie 12 zatrzymanych lub doprowadzonych, na jednej zmianie może dyżurować jeden funkcjonariusz, jest obarczone ryzykiem, że w Izbie dojdzie do niepożądanego zdarzenia. Funkcjonariusz Policji wykonując pewne czynności służbowe, np. przyjmując zatrzymanego, jednocześnie nie będzie w stanie zauważyć wypadku, do którego może dojść w jednym z pokoi, które wprawdzie są monitorowane, ale obraz widoczny jest jedynie z pomieszczenia dyżurki usytuowanego w innym miejscu. Jednocześnie może dochodzić do ograniczenia uprawnień zatrzymanych, gdyż dyżurująca w PdOZ osoba nie jest w stanie jednocześnie zająć się kilkoma różnymi sprawami i przeprowadzać czynności równie szybko, jakby były one prowadzone z udziałem przynajmniej dwóch osób. W opisanej sytuacji istnieje ryzyko, że osoby umieszczone w PdOZ będą np. oczekiwać zbyt długo na skorzystanie z toalety czy formalne zwolnienie z pomieszczenia. Przedstawiciele KMP zalecają rozważenie zwiększenia liczby funkcjonariuszy podczas dyżuru.

W 2012 r. zostały zorganizowane zajęcia szkoleniowe przeznaczone dla funkcjonariuszy Policji obejmujące metody i formy wykonywania zadań w pomieszczeniach Izby. Ponadto w 2013 r. przeprowadzono wykład dla funkcjonariuszy Policji pełniących służbę w Izbie pt. „Policjant o kontakcie z osobą agresywną, zaburzoną psychicznie lub usiłującą popełnić samobójstwo", a także

szkolenia z zakresu użycia środków przymusu bezpośredniego, broni palnej oraz postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów.

Z uwagi na fakt, iż praca funkcjonariuszy Policji pełniących dyżur w PdOZ wymaga od nich nie tylko wiedzy merytorycznej, ale także wysokiego poziomu kompetencji interpersonalnych, nie ulega wątpliwości, że pogłębianie wiedzy w obszarze metod i form pełnienia służby w pomieszczeniach jest niewystarczające. Zgodnie bowiem z rekomendacją zawartą w § 60 Drugiego Raportu Generalnego Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu (CPT) [CPT/Inf (92)3]: *„(...) zdolność do komunikacji interpersonalnej powinna stanowić najważniejszy czynnik w procesie rekrutacji personelu służb egzekwujących przestrzeganie prawa oraz podczas szkolenia powinien zostać położony znaczny nacisk na rozwijanie umiejętności komunikacji interpersonalnej opartych na szacunku dla godności ludzkiej. Posiadanie takich umiejętności często umożliwia funkcjonariuszowi policji lub służb więziennych rozładowanie sytuacji, które w przeciwnym wypadku mogłyby stać się przyczynkiem do wybuchu przemocy, zaś bardziej ogólnie prowadzi do obniżenia napięcia oraz podniesienia jakości życia w policji oraz zakładach więziennictwa, co przynosi korzyść wszystkim osobom zainteresowanym"*. CPT kładzie szczególny nacisk na konieczność rozwijania umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej.

W ocenie przedstawicieli KMP funkcjonariusze Policji pracujący w tego typu jednostkach powinni przechodzić systematyczne warsztaty i ćwiczenia praktyczne na temat pracy z trudnymi klientami, aby personel Izby wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, jak udzielać pierwszej pomocy osobom w różnym stanie fizycznym czy psychicznym, jak radzić sobie ze stresem i agresją etc.

7. Warunki bytowe

Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia usytuowane są na parterze budynku Komendy Powiatowej Policji w Węgorzewie. W ich skład wchodzi: 6 dwuosobowych pokoi dla osób zatrzymanych

lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pomieszczenie służące jako magazyn czystej pościeli, pomieszczenia służącego jako magazyn brudnej bielizny pościelowej, kuchni, węzła sanitarnego, pomieszczenie socjalnego, pomieszczenia służącego do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w Izbie.

Pokoje dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia zostały wyposażone w jednoosobowe podesty oraz stoły i ławy, które nie są zakończone ostrymi krawędziami.

Grzejniki centralnego ogrzewania umieszczono pod oknami, a dostęp do nich zabezpieczono drucianą siatką. Zatrzymani mają zapewnione właściwą wentylację pokoju oraz temperaturę w nim panującą. Zastrzeżenia wizytujących wzbudziło oświetlenie, w jakie wyposażono cele. Niewątpliwie oświetlenie dzienne umożliwiało czytanie i pisanie w ciągu dnia, jednakże nocą było ono równie intensywne, co w ocenie pracowników KMP może przeszkadzać w odpoczynku nocnym. Przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecili wobec powyższego, aby zainstalować również oświetlenie nocne.

Znajdujący się w PdOZ węzeł sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej był odpowiednio oświetlony i wentylowany. Został on wyposażony w podstawowe środki higieny osobistej, tj. znajdowało się w nich mydło, a przy miskach ustępowych stały rolki papieru toaletowego. W magazynie czystej pościeli znajdował się zapas bawełnianych ręczników, wydawanych osobom umieszczonym w PdOZ.

W ocenie przedstawicieli Mechanizmu osoby umieszczone w Izbie, które korzystają z węzła sanitarnego, nie mają obecnie zapewnionych warunków poszanowania ich intymności. Stanowisko prysznicowe nie został wyposażone w zasłonkę, a zainstalowane przy toaletach drzwi typu „saloon" nie osłaniały osób podczas załatwiania potrzeb fizjologicznych. W związku z tym przedstawiciele KMP zalecają zapewnić warunki poszanowania intymności w pomieszczeniu sanitarnym.

Z rozmowy z osobą umieszczoną w izbie przedstawiciele KMP dowiedzieli się, że otrzymał on: materac, 2 koce i poduszkę, natomiast nie dostał powłoczek. Relacja

osoby umieszczonej w Izbie została potwierdzona podczas oglądu. Natomiast wpisy w książce przebiegu służby świadczą o tym, ż pościel jest wydawana osobom umieszczonym w PdOZ. Wobec powyższego pracownicy Mechanizmu zalecają, aby każdej osobie umieszczanej w Izbie wydawać poduszki, koc i pościel. Natomiast ewentualna odmowa przyjęcia tych przedmiotów powinna zostać odnotowana w książce przebiegu służby.

W magazynie pościeli czystej znajdowały się poukładane na półce pościel: prześcieradła, poduszki, koce oraz poszewki. Ponadto zgromadzono tam ubrania zastępcze i ręczniki gotowe do wydania osobom umieszczonym w PdOZ.

Magazyn pościeli brudnej został wyposażony w odrębne kosze przeznaczone na: brudną bieliznę pościelową oraz odzież odebraną od chorej zakaźnie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w celu wytrzeźwienia.

Rzeczy osób zatrzymanych przechowywano w szafie, która znajdowała się w pomieszczeniu służącym do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w Izbie. Należy w tym miejscu wskazać, że zdaniem przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji opis telefonów komórkowych pozostawionych w depozycie był za mało szczegółowy (np. brakowało podania numeru imei), podczas gdy zgodnie z postanowieniem § 6 ust. 1 regulaminu do kwitu depozytowego wpisuje się przedmioty z oznaczeniem cech indywidulanych. Ponadto przedstawiciele KMP odnotowali, że w niektórych kwitach depozytowych nie wypełniono rubryki „godzina" przy potwierdzeniu odbioru depozytu. Dlatego pracownicy KMP zalecają, aby dokumentację prowadzić rzetelnie, a przedmioty umieszczane w depozycie opisywać w sposób zindywidualizowany, niebudzący wątpliwości.

Posiłki dla zatrzymanych są przygotowywane przez podmiot zewnętrzny w formie cateringu. W pomieszczeniu służącym do podgrzewania posiłków przygotowywane są napoje dla osób umieszczonych w Izbie. Z rozmowy z osobą doprowadzoną w celu wytrzeźwienia wynikało, że po umieszczeniu w Izbie otrzymała wodę z kranu do picia. W tym miejscu należy wskazać, że przedstawiciele KMP dopuszczają możliwość wydawania osobom zatrzymanym wody z kranu pod

warunkiem, że posiada ona badania stwierdzające możliwość jej spożycia.

Przedstawione podczas wizytacji świadectwo wzorcowania alkomatu w czasie wizytacji było ważne.

W PdOZ nie wydzielono pomieszczenia do używania wyrobów tytoniowych przez osoby zatrzymane. Istnieje możliwość palenia w pomieszczeniu sanitarnym, gdzie zainstalowana została wentylacja.

Zatrzymanym i doprowadzonym w celu wytrzeźwieni nie udostępnia się prasy. Istnieje możliwość jej zakupu (jak i innych artykułów) za pośrednictwem funkcjonariuszy Policji. Przedstawiciele KMP zalecają – na podstawie postanowienia § 10 ust. 7 regulaminu - udostępniać prasę dla osób umieszczonych w Izbie.

Należy zauważyć, że Izba została całkowicie wyremontowana 5 lat temu. Jednakże pomieszczenia dla osób zatrzymanych oraz węzeł sanitarny nie zostały wyposażone w urządzenia ułatwiające poruszanie się osobom z niepełnosprawnością. Na terenie Komendy znajduje się pomieszczenie sanitarne dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, ale jest ono usytuowane poza PdOZ. Przedstawiciele KMP zalecają w najbliższym czasie dostosować węzeł sanitarny w ułatwienia pozwalające osobom z niepełnosprawnością na samodzielne korzystanie z niego. Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z przyjętą w dniu 1 sierpnia 1997 r. przez Sejm RP Kartą Praw Osób Niepełnosprawnych (M. P. z 1997 r. Nr 50, poz. 475), osoby niepełnosprawne mają prawo życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych. Nadto Polska w dniu 6 września 2012 r. ratyfikowała przyjętą w dniu 13 grudnia 2006 r. przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Konwencję o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169). Zgodnie z jej treścią należy umożliwić osobom niepełnosprawnym niezależne życie i pełny udział we wszystkich jego sferach. W związku z tym przedstawiciele KMP w ramach najbliższego planowanego remontu pomieszczeń PdOZ dostosowanie Izby do potrzeb osób z niepełnosprawnością i osób starszych, które nie będą w stanie samodzielnie się poruszać bez odpowiednich udogodnień.

W Izbie zainstalowany jest całodobowy monitoring. Podgląd monitoringu dostępny jest w pomieszczeniu służącym do przeprowadzania i dokumentowania

czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w Izbie i nie jest widoczny dla osób trzecich. Nie ma możliwości dokonywania zapisów z nagrań monitoringu, ponieważ w grudniu 2011 r. doszło do usterki urządzeń. Komendant Powiatowy Policji w Węgorzewie od tamtego czasu stara się o uzyskanie sprzętu monitorującego, o czym świadczy przedstawiona pracownikom Mechanizmu korespondencja. Przedstawiciele KMP zalecają Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Olsztynie wygospodarowanie środków finansowych przeznaczonych na zapewnienie funkcjonariuszom Policji pełniącym służę w PdOZ sprzętu pozwalającego na nagrywanie zapisów z monitoringu.

8. Zalecenia

Na podstawie art. 19 *OPCAT*, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zalecają:

1. Komendantowi Powiatowemu Policji w Węgorzewie:

1) Dokonywanie pouczenia o przysługujących prawach osób umieszczonych w Izbie zgodnie z treścią § 1 ust. 3 oraz 4 regulaminu;
2) przestrzeganie przepisu § 4 ust 2 rozporządzenia w sprawie badań;
3) sporządzenie listy adwokatów i udostępnianie jej zainteresowanym osobom umieszczonym w PdOZ;
4) uzupełnienie wykazu instytucji stojących na straży praw człowieka w informacje na temat adresów i telefonów tych organizacji;
5) wyposażenie Izby w tłumaczenia na języki obce regulaminu;
6) rozważenie zwiększenia liczby funkcjonariuszy podczas dyżuru;
7) rzetelne wypełnianie dokumentacji prowadzonej w Izbie;
8) dopilnowanie, aby dokumentacja medyczna osób umieszczanych w Izbie była wypełniania precyzyjnie;
9) wprowadzenie obowiązku opisywania przedmiotów umieszczanych w depozycie (np. telefonów komórkowych): w sposób zindywidualizowany, nie budzący wątpliwości;

10) poszerzenie oferty szkoleniowej dla funkcjonariuszy pełniących służbę w PdOZ o systematyczne warsztaty i ćwiczenia praktyczne na temat pracy z trudnymi klientami, aby personel Izby wiedział jak pracować z trudnymi osobami bez wyrządzania im krzywdy, jak udzielać pierwszej pomocy osobom w różnym stanie fizycznym czy psychicznym, jak radzić sobie ze stresem i agresją etc.;
11) docelowo w ramach najbliższego planowanego remontu Komendy dostosować pomieszczenia dla osób zatrzymanych do potrzeb osób z niepełnosprawnością;
12) w najbliższym czasie dostosować węzeł sanitarny w ułatwienia pozwalające osobom z niepełnosprawnością na samodzielne korzystanie z niego;
13) zapewnienie osobom korzystającym z pomieszczenia sanitarnego w Izbie poczucia intymności;
14) wyposażenie pokoi przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia w oświetlenie nocne;
15) udostępnienie prasy osobom umieszczonym w Izbie;
16) wydawanie pościeli wszystkim osobom umieszczanym w Izbie;
17) przedstawienie wyjaśnień, o których mowa w pkt 5 niniejszego raportu.

II. Komendantowi Wojewódzkiemu Policji w Olsztynie:

1) Zapewnienie środków finansowych na naprawę sprzętu CCTV tak, aby posiadał on możliwość nagrywania zapisów z monitoringu;
2) przeznaczenie środków na realizację zaleceń nr 10-15.